

שיח ושיג בפרשה - שבת החודש

"אישה כי תזריע..." (יב, א-ב)

רוב רובה של פרשת תזריע הם ענייני נגעים ומצורעים ופרשת שמיני רוב רובה ענייני מאכלות אסורות, וכידוע רוב האנשים לא נכשלים במאכלות אסורות משום שאדם לא מוכן לבלוע תולעת, אבל מוכן לבלוע את חברו על ידי דבור הלשון הרע עליו.

לכן הוסמכה פרשת מאכלים הטמאים לענייני המצורע ללמדך שכשם שאתה נוהר ממאכלות טמאים תזהר גם בזה (ר' י שרלא מסלנט זצ"ל) ועל זה המליצו את הפסוק בתהילים "ואנכי תולעת ולא איש" אמר דוד המלך ע"ה תחשבו שאני תולעת ואז לא תבלעוני חי.

ומסופר על היהודי הקדוש מפשיסחא שציוה פעם לרבי בונם מפשיסחא (שאחר כך מילא את מקומו) שישע לדרך. לאן ישע? לשם מה ישע? הרב לא ביאר והתלמיד לא הקשה. כמצות רבו, לקח אותו חסידים אחידים, הזמינו את העגלון ונסעו לדרך. נמשכה הנסיעה ורבי בונם אינו מפקפק, אינו מטיל ספק בנסיעה ללא כיוון ללא מטרה ידועה.

חלפו שעות והרעב מציק לכל. הנה הם מגיעים לכפר אחד, פונה העגלון לשביל הכפר ומכוון את הסוסים לעבר האכסניה, יורדים הם מן העגלה וכנסים לחדר האוכל הגדול, רבי בונם מקבל לעצמו חדר סמוך, והחסידים מתכוננים להזמין סעודה. הם פונים לבעל הבית ושואלים אם יוכלו לקבל סעודה של מאכלי חלב.

מצטער מאד משיב בעל הפונדק במטבחי אינני מכין כלל וכלל מאכלי חלב אלא סעודות בשר בלבד לא ששו החסידים לאכול בשר בכפר שאינם מכירי היטב את בעלי המקום, ועל כן החלו חוקרים ודורשים: מי הוא השוחט? איך היתה הבהמה אחר הבדיקה? האם כשרה וחלקה בלי פגם בריאה? איך מלחו את הבשר?

והנה שומעים הם קול הדובר אליהם: "חסידים חסידים". מביטים החסידים סביבם ואינם רואים איש. מביטים ומחפשים והנה מגלים הם יהודי לבוש קרעים, היושב מאחרי התנור, ואותו יהודי פונה אליהם ומוכיח: חסידים, חסידים! על מה שאתם נותנים לתוך הפה חוקרים ודורשים אתם: מי הוא השוחט, והבשר איך הוכשר, אבל מה שאתם מוציאים מהפה, כלומר הדיבורים היוצאים מהפה עליהם אין לכם שום שאלה כלל!

סיפר הרב זילברשטיין שליט"א בשם הגרמ"צ ברלין:

יום אחד הופיעה אשה בוכיה במשרדי החברה-קדישא. בעלה נפטר, והיא מבקשת להסדיר את קבורתו. על פי מבטאה היה ניכר שהיא רוסייה, על פי המראה לא נראתה דתיה.

מלאו שאלון ובקשו לודא את יהדותו. היא נקבה בשם הורי בעלה ומוצאם, ולאחר ברור הוסר כל חשש, אכן יהודי הוא. מיד נקבעו סדרי ההלויה, שאלו אם יש בנים או מלוים, התברר שאין. מדובר בזוג עירי בלא ילדים, עולים חדשים יחסית, בלא משפחה ומכרים. מלבד האלמנה הבוכה ואנשי החברה קדישא לא היו מלוים.

כשעמדו להוריד את גופת הבעל לקבר, שאלה האלמנה בקול חנוק: נוהגים לומר לפני שקוברים כמה מלים... 'הספד' על הנפטר?"

"כן", ענו "אבל אין כאן בינינו אף אחד שהכיר אותו, לכן איננו יודעים מה לומר".

"אם כך", אמרה בקול מתחנן, "אשאל אני דברים ברשותכם. אל תחששו, אדבר בקצרה".

"הערש'ל, הערש'ל, אתה עולה עכשיו לבית דין של מעלה, ויש בלבך חשש שיתבעו אותך על כך שלא השארת אחריו ילדים. ואני אומרת כאן לפני מטתך, שאין לך כל סיבה לחשוש. הרי הנך יודע שכאשר היינו במשך למעלה מארבעים שנה ברוסיה, לא היתה לנו אפשרות להגיע למקוה טהרה, וכשהגענו לאמריקה הייתי כבר מבוגרת. לכן אל תדאג. לא יתבעו אותך בשמים." כל אנשי החברה קדישא, כאיש אחד פתחו באמירת קדיש בהתייחסות עצומה, הם ידוע שהערש'ל אינו צריך ל'קדיש' שלהם, כי מקומו בגן העדן מובטח.

ישראל לסגולתו

סגלה לכל צרה

כְּבֵר נִתְחַבֵּר קוֹנְטֵרַס עִם מְקוֹרוֹת נְאֻמִּים מְסֻגְלֵת אֲמִירַת "נִשְׁמַת כָּל חַי" שִׁיקְבֵּל עֲלָיו הָאָדָם שְׂבָאִם יִצְלַל מֵהַצָּרָה או שְׁתַּפְתֵּר לוֹ בְּעִנְיָתוֹ יֵאמֶר "נִשְׁמַת כָּל חַי", הַנְּקֵרָא "הַלֵּל הַגְּדוֹל" (רֵאָה בַסֵּפֶר "דְּבַק מֵאִח" מְעַרְכַת ח' אוֹת ג"ל מְעַשֶׂה שֶׁהִיָה), וּבִיּוֹתֵר פְּאֶשֶׁר? הֵא זֶה בְּפִנֵי עֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם. וְהַבְּאוּר בְּזֶה, דְּכִשְׁם שְׁסֻגְלַת הַבְּטָחוֹן לְהוֹעִיל לְכָל צָרָה כְּדִי שְׁלֵא תִבּוֹא, כֵּן סֻגְלַת הָאֲמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן בִּה' גְּדוֹלָה וּמוֹעִילָה גַם כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּחַ שְׁיִתְחַזֵּק בְּטָחוֹנוֹ בִּה' לְאַחַר שְׁתִּתְבַּטֵּל צָרָתוֹ, וְהוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל בְּסֻגְלַת הַבְּטָחוֹן, שְׂכ"כ אֶהוּב וְנִעְלָה הוּא אֶצֶל ה', עַד שְׂמִסְכִּים כְּבִיכּוֹל ה' שִׁדְרָה הָאָדָם בְּשַׁעַת צָרָה וַיִּמְשָׁכֵן כְּבִיכּוֹל אֶת הַבּוֹרָא, שְׂבָאִם תַּעֲבֵר צָרָתוֹ יִתֵּן הַצְּדָקָה, או כְּאִמּוֹר יֵאמֶר שְׂבַח וְתִהְלָה לֵה' וַיִּקְדַּשׁ שְׁמוֹ בְּרַבִּים, שְׂבָזָה בְּנִדְאֵי תִתְחַזַּק אֲמוּנָתוֹ וּבְטָחוֹנוֹ בִּה' אֶצֶלוֹ וְאֶצֶל אַחֲרִים, וְכָל כֵּךְ חֲשׂוֹב עֲנִין הַבְּטָחוֹן בִּה' עַד שְׁיַעֲנֶהוּ ה' עִתָּהּ בְּשִׁבִיל שְׂאֵחַר כֵּךְ קִדְשׁ שְׁם ה' בְּרַבִּים וַיִּתְחַזַּק בְּטָחוֹנוֹ וּבְטָחוֹן חֲבֵרָיו בִּה'.

וְהוּא בְּדוּק וּמְנִסָּה, וְסִפּוּרִים רַבִּים יִתְהַלְכוּן בֵּין הַנוֹשְׁעִים שְׁסִפְרוּ וְעוֹד יִסְפְּרוּ עַל יְשׁוּעָתָם בְּדֶרֶךְ נִס וְנִפְלָא בְּקִבְלַת אֲמִירַת "הַלֵּל הַגְּדוֹל" - נִשְׁמַת כָּל חַי בְּעֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם.

הרב יעקב ישראל לוגאסי

אהבה: חלק שני

ג. חֲכָמֵי הַדּוֹר שִׁישׁ בְּיַנְיָהֶם אֶהְבָּה, שְׂרוֹאִים זֶה עִם זֶה לְפָרְקִים, אֲזִי יֵשׁ כַּח בְּיָנְדָם לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם וְדִינֵיהֶם דִּין, וְאִין מִי שְׁיִשְׁנָה וַיִּבְטַל דִּינָם, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲב-בֵּית-דִּין שְׁלֵהֶם.

מצות לוי (ליווי אורח)

וכן תחזה בספר כף החיים פלאגי (סימן ז אות ב) שכתב, דאף על גב שהלוייה היא כדי שלא ינזק האורח בדרך, אם כן היכא שאין חשש נזק [כגון שהולך בתוך העיר], מה צורך ללוייה. אולם גם באופן כזה צריך לוייה אפילו שאין שום ספק סכנה בדרך, משום שמלוה לשכינה ההולכת עם האורח, ולא יחוש על כבודו לומר "איך אקום ממקומי לעשות לוייה לקטון ממני", דהרי השכינה מתלווה עם האורח בדרך. ע"כ.

וראה בשו"ת תשובות והנהגות (חלק א סימן תקעט) שכתב: ראיתי אצל הצדיק רבי שמואל יוסף רבינוב זצ"ל, שנהג ללוות כל אחד שיצא מביתו, עד הרחוב. ושאלתי אותו פשר הדבר והלוא לא נהגו כן, והשיב, שמבואר בספרים הקדושים, שצריך כל אחד להחזיק איזה מנהג מיוחד וטוב, כדי שיזכיר אותו לאחר אריכות ימים, והוא בחר לעצמו הנהגה זאת. ע"ש.

ועל כל פנים, כתב בספר הבית (עמוד תעג) בשם הרב זכר נתן, שחולה או זקן שאין ביכולתם ללוות את האורח אפילו ארבע אמות מהבית, ילווהו לפחות ארבע אמות בחדרו לכיון הפתח ודיו. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

מספר הרב שלום שבדרון הכהן זצ"ל

בהיותי בפעם הראשונה בביקור באירופה, נזדמן לי לנסוע ברכבת מאנטורפן לאמסטרדם. אני ברכת ולפתע אני שומע דיבור בעברית. הטייתי מיד את אוזני, כי כולם מדברים בלגית, ופתאום אני שומע בקול הברה בעברית. התבוננתי מסביבי, ואני רואה שלא רחוק ממני יושב אדם והוא מסתכל בי. היתה לו רעמת שער גדולה, וכשהבין שאני מסתכל בו קם והתיישב לידי ואמר לי "שלום", וכששמעתי את המלה "שלום" נכנסה שמחה בלבי.

כאשר התיישב לידי, הוא מסביר לי שאיננו מדבר עברית טובה, אמנם כבר ביקר ב"פולשתניה", כפי שהתבטא, פעם או פעמיים, אבל השפה העברית אינה שגורה על פיו, ועל כן הוא דיבר אלי גרמנית, הוא סיפר לי בחטף שהוא צייר וכי יש לו גלריה של תמונות מעשה ידיו באמסטרדם, ושאני יהודי דתי, אבל הוא אוכל רק מאכל כשר.

אני אוכל כשר, הוא חוזר ואומר, לא מפני שאני יהודי דתי, אלא אינני יכול לאכול טריפות. הללו, האוכלים טריפות, נותרים סוסים ואוכלים זוהמה ולכלוך, ונפשי נגעלת מזה. אתה הלא יהודי דתי, נוסע לאמסטרדם, ולבטח יש לך כתובת של מקום כשר, ואני מבקשך לתת גם לי את הכתובת.

כמובן שנתתי לו את הכתובת, ואנחנו ממשיכים לשוחח על דא ועל הא. ולפתע, הוא מתחיל לספר לי ואומר: אני אמנם לא דתי, אבל אבי כן היה יהודי דתי, וסיפר לי מעשה שהיה אתו, מעשה מופלא שכולו הוד והדר על מסירות נפש של יהודי שלא להתגלעל במאכלות אסורים ולאכול רק אוכל כשר, אפילו כאשר שירת כחייל בצבאו של ויליאם, הקיסר האחרון של גרמניה. וכך הוא סיפר לי באותה נסיעה:

אבי היה חייל, כאמור, והוא התעקש לאכול רק אוכל כשר, ולכן לא באו לפיו אלא לחם ומיני ירקות בלבד. המפקד שלו שראה שהוא נעשה רזה ונחלש מיום ליום, התחיל להזהיר אותו ולאיים עליו, כי באם ימשיך לעמוד בעקשנותו ובסירובו הוא יענש והוא ספג עונש של מכות, וגם אז לא חזר בו ועמד בעקשנותו, עד שיום אחד היכה אותו מפקדו בצורה אכזרית ביותר.

אבי המוכה והנכלם, מוסיף ומספר לי איש שיחי, התיישב וכתב מכתב לקיסר ויליאם בכבודו ובעצמו: הנני חייל ומשרת בצבא הקיסר, ואני יהודי, הנני שומר על כללי כשרות לפי ההלכה היהודית, ולא די שלא נותנים לי אוכל כשר, אלא עוד מכים לי מכות נמרצות ואכזריות בגלל שאני מסרב לאכול מהאוכל הלא כשר...

עברו שבועיים ימים, והנה מכריזים במחנה הצבאי על מסדר לכל החיילים שעומד להתקיים תוך זמן מועט. ומיד אצים רצים החיילים עם כלי נשקם בידיהם, ממחרים להסתדר בשורות, לפי הסדר הצבאי המדוקדק. מגיע המפקד ומודיע, כי הגיע מכתב מהקיסר, שיקרא עוד מעט בפני כל החיילים. עתה קורא המפקד בשמו של אבי ופוקד עליו לפסוע קדימה שלוש פסיעות מתוך השורה שבה הוא נמצא, לעבר רחבת המסדר. ליבו של אבי החל לרעוד ולהלום בחזקה. טקס כזה, של קריאת חייל לפסוע שלושה צעדים קדימה, פירושו הכרזה על הטלת עונש חמור, והוא הלא יודע כי כתב מכתב לקיסר, ומי יודע אם לא עומדים להענישו על העזתו להתלונן בפניו

אבי מיהר, כמובן, למלא אחר הפקודה ופסע שלושה צעדים קדימה, ואז מודיע המפקד כי עומדים לקרוא את מכתב הקיסר, ולכבוד זה כל החיילים מצטווים לעבוד לעמידת דום ולדגל את נשקם, הכל לפי הטקס הצבאי המושלם. אבי עומד ורועד כולו, ובאותו רגע שולף המפקד את המכתב ומתחיל לקרוא:

הואיל והחייל בעל מספר פלוני, שהוא יהודי, מתלונן כי לא נותנים לו אוכל כשר ומכים אותו אני נותן בזה פקודה שישפכו לו אוכל כשר, ואם אין אוכל כזה מצוי במחנה מוכרחים למצוא עבורו מקום שבו ניתן להשיג את האוכל הזה, ואם גם לא יימצא מקום זה חייבים לתת לו את הכסף הדרוש כדי שיוכל להסתדר ולקנות לעצמו את האוכל הדרוש לו בכוחות עצמו!...

מובן מאילו, כי לאחר הטקס הזה גדל כבודו ויקרו של היהודי בעיני כל קציני וחיילי הגדוד לאין שיעור. את כל הסיפור הזה סיפר לי איש שיחי אשר ישב לידי, ולא הבחין כלל בהקשר שיש בין סיפורו זה כעת, למה שביקש ממני לתת לו את הכתובת של מסעדה כשרה באמסטרדם, כאמור למעלה, אבל אני הבנתי מיד כי במסירת נפשו של אביו לאכול כשר, זיכה את בנו ונבלע בדמו טהרת נפש אביו לבלתי התגלעל במאכלי טריפות, אף אם הוא לא כיוון כלל לשם מצוה, אלא שבשר טריפה היה לו לגועל נפש ותיעוב כאילו היה זה דבר טבעי!...

והנה אע"פ שאמרו חז"ל (סנהדרין ק"ד א') ברא מזכה אבא, (אבל) אבא לא מזכי ברא. היינו לעוה"ב. כמ"ש בגמ' שם מהפסוק (דברים ל"ב) ואין מידי מציל אין אברהם מציל את ישמעאל, ואין יצחק מציל את עשו. אבל בעוה"ז ודאי הרבה מאד קדושה וטהרה הוריש אברהם לישמעאל, וכן יצחק לעשיו, אלא שהם קלקלו מעשיהם ונאבדו מעוה"ב.

והוא הוא שלמדנו מהסיפור הנפלא הזה האיך שאביו של זה שמסר נפשו וקיבל מכות נאמנות שלא להתגלעל במאכלות אסורות השפיע מקדושתו וטהרתו על בנו. אע"פ שלא היה דתי כאמור...

(שאל אביך ויגדך)